

HALINA KWIATKOWSKA

– AKTORKA Z DAWNEGO KRAKOWA

Omawiane/Polecane książki:

- [1] Halina (Helena) Kwiatkowska: Nie ma takiej świętej, Kwadrat, Kraków 2011.
- [2] Halina Kwiatkowska: Porachunki z pamięcią, Kwadrat, Kraków 2002.
- [3] Halina Kwiatkowska: Wielki kolega, Kwadrat¹, Kraków 2003.

 W 100-lecie urodzin

Seria: Profesorki Super-Babki
Odcinek nr: 107
Podseria: artystki

Motto:

Aktorstwo to jest zawód, który potrzebuje dotknięcia anioła sztuki, a nie prostych sztuczek.

Ignacy Gogolewski² (aktor z epoki naszej Bohaterki).

Bohaterką odcinka jest Pani Halina Kwiatkowska – gwiazda krakowskich teatrów oraz profesor PWST w Krakowie (PWST = Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna). Znana jest inna GWIAZDA o nazwisku Kwiatkowska, Irena³ - ale to przypadkowa zbieżność nazwisk. Bohaterka niniejszego odcinka łączyła pracę wykładowcy akademickiego z aktorstwem. W naszej serii mamy już kilka przykładów takich postaci⁴, co ciekawe jest

¹ Krakowska Oficyna Wydawnicza KWADRAT.

² Znany aktor z okresu Polski Socjalistycznej – m.in. dyrektor **Teatru Polskiego w Katowicach** (1971 – 1974).

³ Irena Kwiatkowska – znana m.in. z „Wojny domowej” oraz „Czterdziestolatka”.

⁴ Odcinki nr: 5,9,83,84, 103, 104

to druga Heroina⁵ z naszej serii, która miała okazję grywać w teatrze podziemnym razem z Karolem Wojtyłą, późniejszym papieżem Janem Pawłem II.

Halina Kwiatkowska (z domu Królikiewicz) urodziła się 25 kwietnia w **1921** roku w Bochni; a zatem dokładnie 100 lat temu. Zmarła 12 listopada 2020 roku, a zatem przeżyła prawie **100 lat** – cały wiek, zabrakło zaledwie 5 i pół miesiąca, aby celebrować setne urodziny...

Potem Jej rodzina przeniósła się do Wadowic. Tam też grywała w teatryku amatorskim, tam poznała Karola Wojtyłę.

Jako aktorka 'profesjonalna' debiutowała w przedstawieniu „Król Duch” Juliusza Słowackiego w konspiracyjnym Teatrze Rapsodycznym stworzonym w Krakowie przez Mieczysława Kotlarczyka. Przez wiele lat występowała na deskach krakowskich scen – m.in. w Teatrze im. Słowackiego i w Teatrze Starym, współpracując m.in. z Jerzym Jarockim i Konradem Swinarskim. Występowała w 'kultowych' filmach m.in. Andrzeja Wajdy i Wojciecha Jerzego Hasa⁶.

Prof. Halina Kwiatkowska przez **czterdzieści lat** była wykładowczynią krakowskiej PWST (obecnie Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego). Uczyła piosenki, prozy, wiersza, a w końcu stworzonego przez siebie przedmiotu - "kultury bycia". Wychowała 586 studentów. Jak dziś brakuje <<kultury bycia>> niektórym Polakom, czy mogą się tego jeszcze nauczyć?

Omawiane książki to [1] oraz [3], natomiast książkę nr [2] wyklikano w Internecie. Praca pierwsza jest autobiografią. Tytuł jest intrygujący, a chodzi o imię naszej Bohaterki, która w metryce chrztu oraz dokumentach miała wpisane **Helena**, bo ksiądz oświadczył, że nie słyszał o Św. Halinie – przed stu laty nie miał Internetu – wystarczy kliknąć⁷. Całe życie używała jednak imienia Halina. Druga omawiana książka jest uroczą

⁵ Odcinek nr 6 – Danuta Michałowska.

⁶

<https://www.filmweb.pl/news/Aktorka+Halina+Kwiatkowska+%28%22Popi%C3%B3r+i+diament%22%2C+%22Lalka%22%29+nie+%C5%BCyje-140222>;

Popiół i diament oraz Lalka (wersja pierwsza)

⁷ <https://nasipatroni.pl/sw-halina-galina-z-koryntu-patronka-abstynentow-alkoholowych/>; informacja o Św. Halinie;

https://pl.wikipedia.org/wiki/Halina_z_Koryntu; informacja z Wikipedii.

biografią „naszego” papieża Jana Pawła II. Jest wiele Jego biografii na rynku księgarskim, ale ta jest szczególna, bo osobista, bo znali się od czasów szkolnych. Obie książki wydało to samo wydawnictwo. Autorka podaje genezę serii publikacji: jechała na spotkanie autorskie do BIELSKA-BIAŁEJ!!! Organizatorem okazał się właściciel wydawnictwa KWADRAT pan Jacek Sroka, który zasugerował wydanie tychże książek, a Ona zaakceptowała pomysł ...

Taki styl wydawniczy jest unikalny, oryginalny i idealnie wpasowujący się w dzisiejsze ‘obrazkowe’ czasy. Czyta się rewelacyjnie, bo wszystko jest napisane ciekawie, zwięźle z niezwykłą lekkością i miłością.

Są one podobne w sensie wydawniczym – mają ten sam format, miękkie okładki, drukowane są na bardzo grubym, białym papierze kredowym, zwykle na stronie nieparzystej są zdjęcia, zatem jest ich kilkadziesiąt w każdej omawianej książce – z albumów rodzinnych autorki i Jej znajomych (zwłaszcza z Wadowic), archiwów różnych instytucji oraz z Watykanu.

Halina Kwiatkowska była uczennicą żeńskiego gimnazjum w Wadowicach, gdy uczniem męskiego gimnazjum był Karol Wojtyła. Połączyła ich wspólna pasja – **szkolny teatr**. Przyjaźnili się 72 lata.

W książce o Karolu Wojtyle są zdjęcia z Wadowic, z wspomnianego teatru szkolnego – (str. 23 i 25) ze sztuk „Ułani księcia Józefa” oraz „Ślubów panieńskich”. Inną znaną szkolną sztuką była „Antygona”. Halina grała tytułową rolę, a Karol partnerował jej jako (królewicz tebański, narzeczony) Hajmon. Uratował jedno przedstawienie, gdy okazało się że któryś z kolegów nie może grać. Karol stwierdził iż całą rolę ma w głowie. Zmieni charakterystykę i wróci na scenę i tak się właśnie stało. Później Halina z Karolem byli teatralną parą także w dramacie Słowackiego – ona jako Balladyna, a on jako Kirkor.

Okazuje się, że Papież wielokrotnie organizował spotkania klasowe w Watykanie lub Castel Gandolfo. Jest też zdjęcie z kolegą z Wadowic Jerzym Klugerem (str. 37) (wyznania Mojżeszowego), który mieszkał po wojnie w Rzymie. Odwiedzał on papieża

regularnie, wiele razy w roku – eseista widział film o tej sprawie – polecam szczególnie – niezwykła historia⁸.

Po maturze i Halina, i Karol zaczęli studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czasie wojny oboje należeli do zespołu Teatru Rapsodycznego Mieczysława Kotlarczyka. Przy okazji odcinka nr 6 naszej serii zamieszczono zdjęcia budynku/kamienicy, w którym odbywały się próby i przedstawienia. Teatr był zakazany, groziło to wywiezieniem do obozu koncentracyjnego, czyli śmiercią!!

Książka o Papieżu ma dodatek o kolegach z Jego licealnej klasy – notki biograficzne są na 4-5 linijek. Co za pokolenie – część z nich zginęła jako żołnierze na różnych frontach II wojny światowej (np. lotnik Dywizjonu 316 w Wielkiej Brytanii, oficer w Armii Andersa, zamęczeni w obozach itd.).

Rozdział X – Poeta i dramaturg. Autorka wystawiała Jego sztuki lub inspirowała takie wydarzenia.

Warto sięgnąć po oryginał – to inne, serdeczne, urocze spojrzenie na Papieża, może od tej publikacji przejść potem do innych.

W książce autobiograficznej jest po trochu o wszystkim – rodzinie, nauce, studiach, pracy zawodowej, spędzaniu czasu wolnego. Są dziesiątki zdjęć krewni (dziadkowie, rodzice, mąż, córka Monika), znajomi, role teatralne i filmowe, wakacje... Jak czytałem w Jej notkach biograficznych – Jej pasją były podróże, bywała w USA, objechała całą Europę, była w Ziemi Świętej i krajach afrykańskich. Eseista zjeździł całą Europę ok. 30 krajów. Ona dzięki temu bardziej pokochała i szanowała Polskę, podobnie jak autor tej recenzji. Bywają ludzie, którzy interesują się błyskotkami, pozorami, rzeczami na pokaz, co tragiczne – wręcz głupieją od wrażeń – niestety nawet Jej uczniowie.

Eseista zna dobrze angielski i rosyjski, troszkę mniej niemiecki, jako tako hiszpański – może się dogadać, zrozumieć, pogadać z ludźmi, pochodzić do pubów, piwiarni w Niemczech, małych barów na obrzeżach miast w Hiszpanii. Ona w wielu krajach miała

⁸ <https://vod.tvp.pl/video/jan-pawel-ii-i-jego-przyjaciel,jan-pawel-ii-i-jego-przyjaciel,4289043>; film.

znajomych generalnie nie zmieniła się Jej wielka miłość do Polski, do Małopolski, do Wadowic i KRAKOWA. Zaczynała podróżować w latach pięćdziesiątych, w epoce/fazie lewactwa/komunizmu dzikiego, siermiężnego, a mimo to umiała rozeznaczyć, wyważyć to co polskie. Spędzała też wolny czas ze znajomymi w różnych miejscach na Podhalu i Podkarpaciu.

Rozdział III ma tytuł Ostrygi, zdjęcie z 1953 – „na statku, na morzu czarnym”, sygnowano Krym, a zatem ówczesny Związek Radziecki. 1958 – Rzym, w Koloseum, 1963 – Wenecja, a 1958 Wielka Brytania, w tym Oxford. Tam przeżyła napad, z włamaniem, napastnik wdarł się do Jej pokoju rozbijając szybę – jak pisze w szamotaninie „zarobiła” 17 kolorowych sińców. Sprawca uciekł i nie udało się go odnaleźć. W Krakowie, po powrocie otrzymała zawiadomienie o umorzeniu dochodzenia w tej sprawie. 1956 – Krynica Górská – wakacje, zdjęcie z Andrzejem Wajdą. Jak pisze na stronie 78; w Hiszpanii bywała 4 razy. Zwiedzała na własną rękę taksówką. Ostatnia wyprawa była do Barcelony, gdzie urzekła Ją świątynia Sagrada Familia Gaudiego. Eseista preferuje jednak metro.

Jest też rozdział o rolach teatralnych, o wyjazdach gościnnych Teatru Starego (m.in. do Warszawy), a także o występach w Kabarecie Jama Michalikowa (1972 rok, str.91). Rozdziały są numerowane, ale nie ma w nich chronologii – są problemy, ludzie lub wydarzenia. Rozdziały ponumerowane dzielą się na krótkie podrozdziały długości pół, $\frac{3}{4}$ strony lub strona – zatem można przerywać czytanie w różnych miejscach. Rozdziałów jest XXVI. Wybrane tytuły to: Auto, Obrazy, Egzaminy, Propozycje, Wywiad – zatem bardzo krótkie, trzeba przekartkować, aby z grubsza dowiedzieć się o czym mowa...

Strona 118, w 1979 roku, znajomi przestali Jej gazetę z Holandii, z tytułem „Papież jedzie do Polski zobaczyć się ze swoją ukochaną”. Ostatnio wygłupy Holendrów są kosmiczne, wulgarne, głupie i chamskie, to wyjaśnia choć trochę sprawę Oczywiście może to incydent, ale dziennikarze musieli liczyć na tysiące czytelników.

Rozdział XV – Harcerstwo. Str. 129 – zdjęcie w mundurku harcerskim na biwaku w roku 1936 – to też wyjaśnia wiele. Harcerstwo to stały punkt życiorysów naszych Heroin... „Mając 13 lat umiałam już zrobić zastrzyk”. Dalej w tym rozdziale: „Ojciec awansował

na dyrektora gimnazjum w Wadowicach”, tam przeniosła się z rodzicami, tam **zamiast** do harcerstwa wstąpiła do teatru szkolnego.

W serii nie streszcza się książek. Trzeba samemu sięgnąć po polecane oryginały.

Książkę kończą podziękowania za współpracę oraz za udostępnienie zdjęć. Nasza Bohaterka grywała z wielkimi aktorami w teatrach krakowskich, teatrze telewizji⁹, filmach. Spotykała się z wybitnymi twórcami, pisarzami, artystami i intelektualistami **tej epoki**, która jak każda odeszła w mroki historii, warto jednak aby pewne dawne wartości, postawy, uczucia do NAS jak najprędzej wróciły.

Polecam Jej książki z całego serca.

⁹ <https://www.encyklopediateatru.pl/osoby/57249/halina-kwiatkowska>; w encyklopedii teatru podano 14 Jej ról lub działania jako reżyser spektaklu - w latach 1967 – 1992. Zestawiono wszystkie Jej role teatralne itd.

LINKI oraz PUBLIKACJE

<https://info.wiara.pl/doc/6613111.Wspominaja-Haline-Kwiatkowska;>

<https://dziennikpolski24.pl/halina-kwiatkowska-wokol-mnie-wciaz-musi-sie-cos-dziac/ar/3915895;>

<https://www.youtube.com/watch?v=33C33gksml8>; pół godziny Jej wypowiedzi o Papieżu Janie Pawle II.

<https://mt514.pl/nikt-juz-tak-nie-opowie-o-lolku/>; notka o Jej śmierci.

<https://www.youtube.com/watch?v=CUV37uows10>; o Karolu Wojtyle!!!

<https://idmjp2.pl/index.php/pl/idm-tv/malopolska-karola-wojtyly/2128-malopolska-karola-wojtyly-jana-pawla-ii-odc-2-prof-halina-kwiatkowska>; wiele ciekawych informacji.

ZDJĘCIA – przy okazji

KRAKÓW

Popiersia profesorów UJ

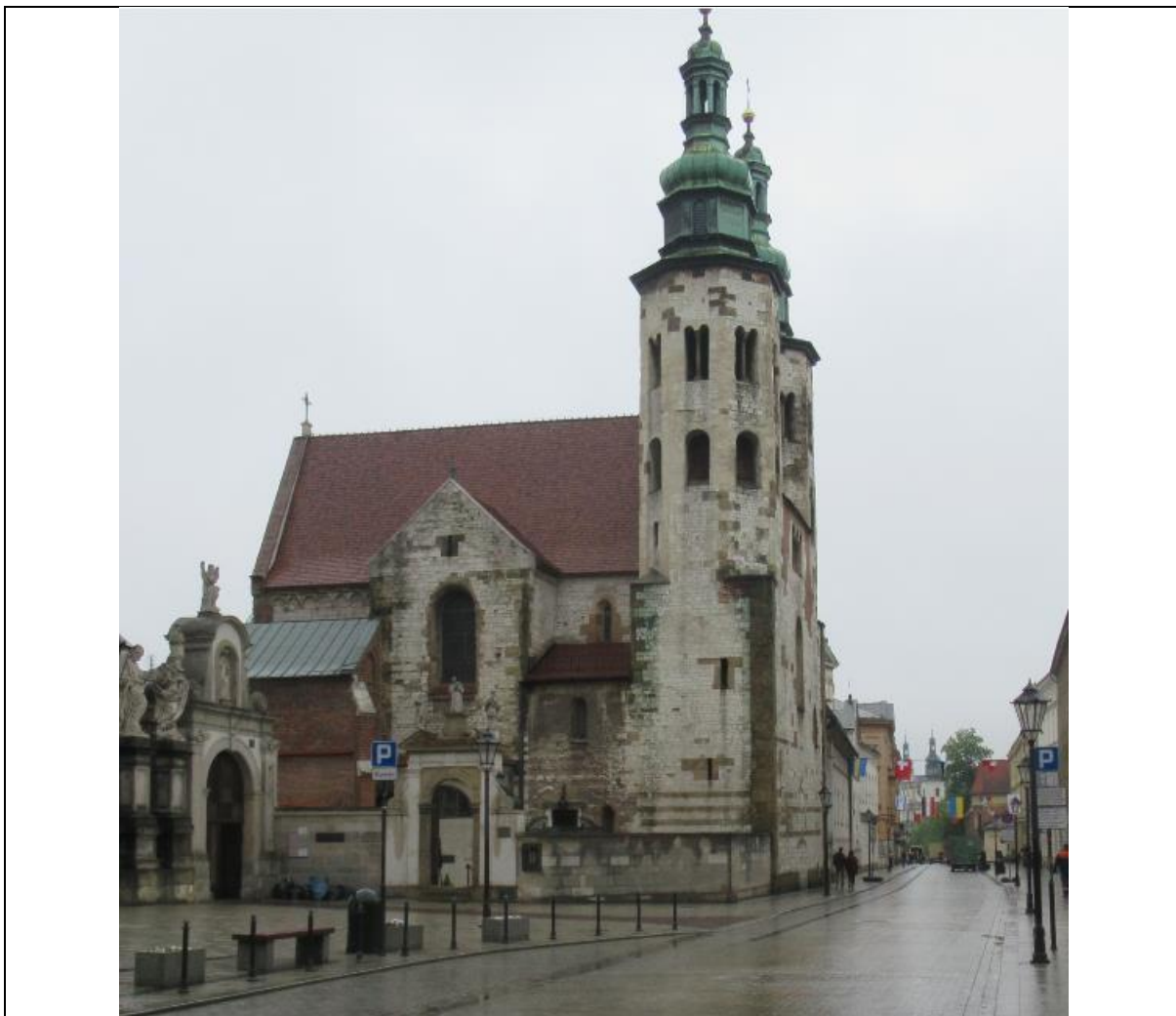

Dom w Krakowie, gdzie Karol Wojtyła mieszkał ze swoim ojcem¹⁰, studiując na UJ,
a w czasie II wojny światowej – pracując i grając w podziemnym teatrze!!

//zdjęcie: Barbara Zawiślak//

¹⁰ **Karol Wojtyła << z Wikipedii>>**: „(ur. 18 lipca 1879 w Lipniku, zm. 18 lutego 1941 w Krakowie) – żołnierz, podoficer C. K. Armii i kapitan administracji Wojska Polskiego, ojciec Karola Józefa Wojtyły, późniejszego papieża Jana Pawła II. Sługa Boży Kościoła katolickiego. Karol Wojtyła urodził się 18 lipca 1879 w Lipniku. Był synem Macieja Wojtyły (ur. 1852 w Czańcu, zm. 23 września 1923 w Wadowicach^[3]) i jego pierwszej żony Anny Marianny Przeczek (ur. 1853 w Lipniku, zm. 1881 tamże). 10 lutego 1906 ożenił się z Emilią Kaczorowską. Ślub odbył się w Krakowie, w ówczesnym kościele garnizonowym świętych Apostołów Piotra i Pawła. Mieli troje dzieci: Edmund (ur. 1906, zm. 1932; lekarz), Olga Maria (ur. i zm. 7 lipca 1916)^[5] i Karol Józef (ur. 1920, zm. 2005; papież)”.

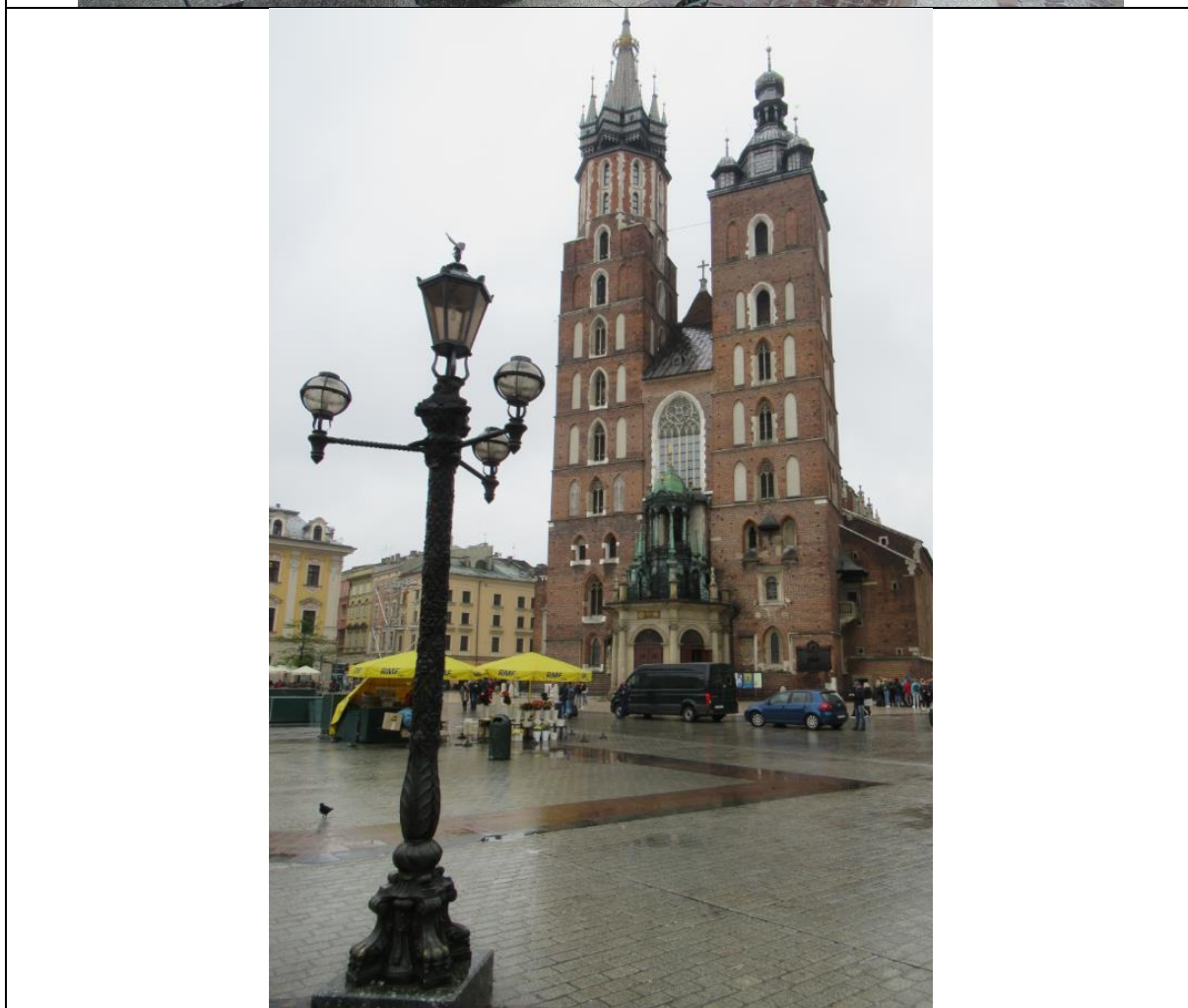

Nowoczesny budynek UJ

Dzielnica Kazimierz w Krakowie

Bielsko-Biała

Miasto eseisty, tu pracował i umarł brat Karola Wojtyły – Edmund Antoni Wojtyła¹¹

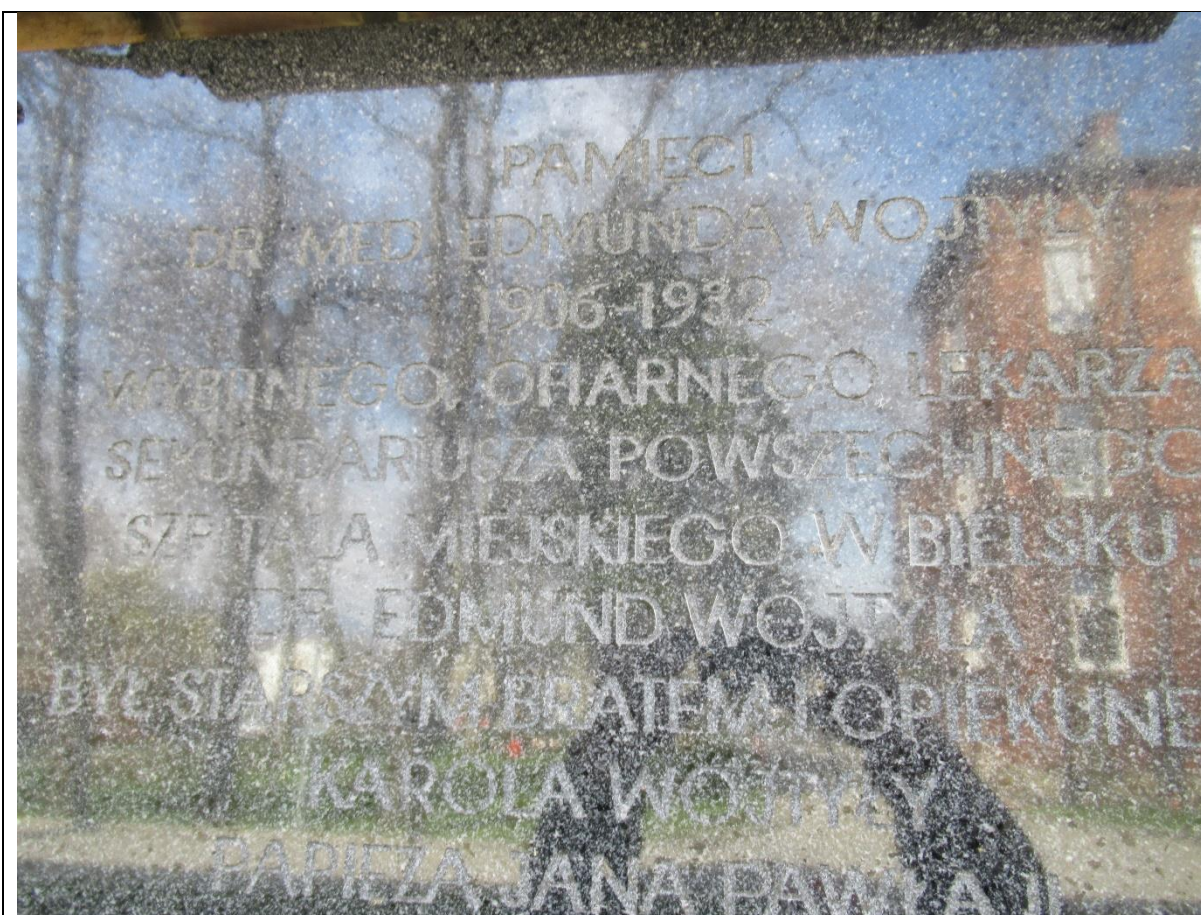

Szpital im. JP II w Bielsku-Białej. Tu pracował **brat Papieża**.

¹¹ https://domjp2.pl/jan-pawel-ii/rodzina-wojtylow/edmund_wojtyla/; informacje o bracie JP II.
[https://dzieje.pl/aktualnosci/85-lat-temu-w-bielsku-zmarl-edmund-wojtyla-brata-papieza](https://dzieje.pl/aktualnosci/85-lat-temu-w-bielsku-zmarl-edmund-wojtyla-brata-papieza;);

Tablica pamiatkowa – treść napisu:

„Pamięci dr med. Edmunda Wojtyły
1906-1932
Wybitnego ofiarnego lekarza
Sekundariusza Powszechnego
Szpitala Miejskiego w Bielsku”

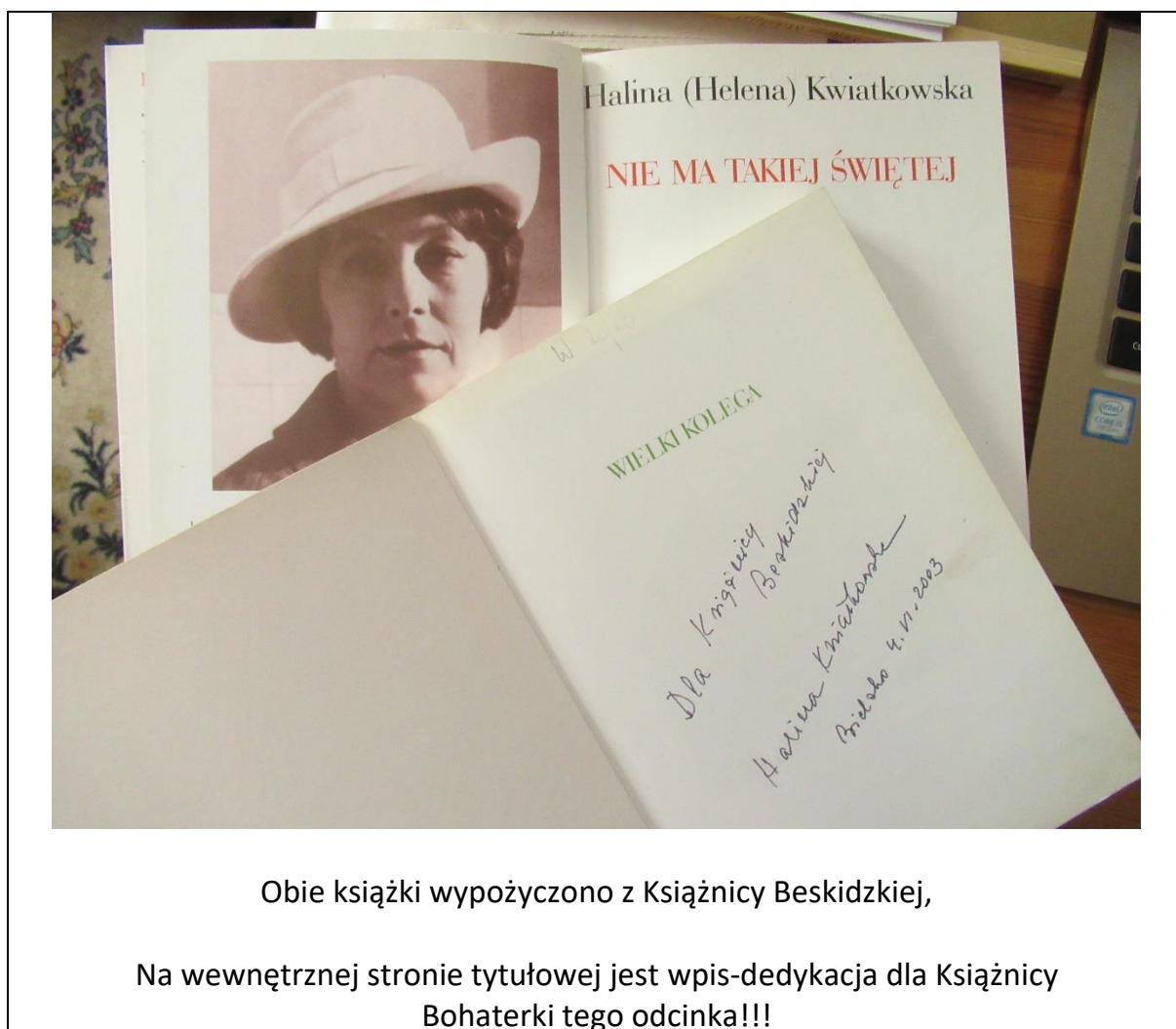
Napis w słoneczny dzień jest słobo widoczny.

Dwie tablice pamiątkowe w Bielsku-Białej – tyle lat już minęło

Pomnik JP II w Bielsku-Białej

Zdjęcia wykonał – eseista – Stan Zawiślak